No. 1366 | **Zaterdag 5 Maart 1910** | **27ste Jaargang**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1— 7 regels f 0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD

REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223

ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 4 Maart.

DE NIEUWE BEGROOTING.

Ongetwijfeld zal de laatstleden Dinsdag ingediende Koloniale Huishoudelijke Begrooting voor het dienstjaar 1911, de eerste door den nieuwen Gouverneur opgemaakt, met algemeene belangstelling zijn te gemoet gezien.

En al aanstonds meenen wij hier ronduit te mogen verklaren, dat deze nieuwe begrooting ten volle die algemeene belangstelling verdient.

Men heeft de *Memorie van Toelichting* slechts aandachtig te lezen om overtuigd te worden, dat Mr. NUIJENS' zoo hoog geroemde eerlijkheid ook hier weder recht door zee wil gaan en een begrooting verlangde op te maken, die zoo veel mogelijk met de werkelijk later uit te geven bedragen overeenkomt.

Al zijn deze bedragen, te samen f 1,052,370 misschien wel wat hooger opgeloopen, dan de een of ander had verwacht, men weet nu ten minste wat de koloniale huishouding zal kosten en behoeft niet bevreesd te wezen, dat, zooals bij de laatste begrooting van den vorigen Gouverneur 't geval was, weer ± f 136,000 meer uitgegeven zal worden dan door den Kolonialen Raad en Volksvertegenwoordiging werd goedgekeurd.

Een deugdelijke begrooting, met eerlijkheid opgemaakt, en zoo dicht mogelijk de werkelijkheid naderend, verdient onze algemeene waardeering. Slechts op deze wijze is een rechtvaardig bestuur mogelijk, omdat daardoor alleen de rechten der belastingbetalende bevolking, vertegenwoordigd in den Kolonialen Raad en de beide Kamers in Den Haag, gewaarborgd blijven. Het behandelen der begrooting in den Raad en Volksvertegenwoordiging is nu niet langer illusoir. De Heeren Leden zijn nu bevoegd tot oordeelen, omdat zij een juist inzicht van zaken ontvangen.

Met vreugde en dankbaarheid zal deze wijze van optreden van den Gouverneur algemeen worden begroet. Men kon het van Mr NUIJENS ook niet anders verwachten.

De begrooting moge dan al een hooger eindcijfer hebben dan verwacht werd, men zal bij verder doorbladeren der begrooting de verklaring van dit hooge bedrag spoedig vinden en dankbaar zijn, dat eindelijk de verbetering van onze haven eens flink zal worden aangepakt, en de straten een deugdelijke reparatie zullen ondergaan, zooals reeds jaren lang in den Raad en in de Pers met aandrang werd gevraagd, terwijl de hoeden-industrie krachtiger en doelmatiger zal gesteund worden.

Waar de Gouverneur verklaart, ernstig gestreefd te hebben naar bezuiniging, gelooven wij ZHEG. op zijn woord en zijn overtuigd, dat de aangevraagde credieten ook werkelijk noodig zijn, of althans, dat de Gouverneur zich nog te kort aan het Bestuur meende, om op radikale wijze sommige posten reeds nu voorgoed te kunnen schrappen.

Daar zijn nog te veel verbintenissen van ouderen datum, die niet zoo op eenmaal verbroken konden worden. Wanneer Mr. NUIJENS eerst eens een vol jaar de zaken meer van nabij heeft kunnen beoordeelen en voor al tijd gehad heeft om met Z. Excellentie den Minister in overleg te treden, dan twijfelen wij er geen oogenblik aan, of een volgende begrooting zal nog meer het kenmerk dragen van Mr. NUIJENS' eerlijk en oprecht karakter.

Reeds is deze begrooting een stap in de nieuwe, goede richting, welke zeer zeker een volgend maal nog beter tot haar recht zal komen.

Daarbij komt nog, dat 't eindcijfer der uitgaven voor 1911 slechts *schijnbaar* hooger is dan dat van 1910. Daar de vorige begrooting met zulke enorme bedragen werd overschreden, en zooveel toegestaan crediet niet werd besteed, zijn de *werkelijk gedane uitgaven* heel veel hooger dan de raming, terwijl van de nieuwe begrooting het ramingscijfer met de werkelijkheid zal overeenkomen. De Gouverneur toch legt de verklaring af, dat hij er met allen ernst naar zal streven, om te zorgen, dat de credieten niet worden overschreden.

De paar maanden van zijn bestuur hebben reeds bewezen, dat, als Gouverneur Mr. NUIJENS zoo iets zegt, het ook gebeurt.

Zonder verdere commentaren zullen wij nu, ouder gewoonte, de Memorie van Toelichting en den Toelichtenden Staat voor onze Lezers overdrukken ter kennisneming.

Memorie van Toelichting.

Ter voldoening aan artikel 101 van het Regeeringsreglement heeft ondergeteekende de eer den Kolonialen Raad hierbij het ontwerp der koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1911 aan te bieden.

De totalen van de geraamde ontvangsten, uitgaven en nadeelige saldo's bedragen:

voor	Ontvangsten	Uitgaven	Nadeelige saldo's
1911	f 674,534	f 1,052,370	f 377,836
1910	„ 656,205	„ 966,995	„ 310,790
M.v. 1911	f 18,329	f 85,375	f 67.046

Ofschoon er ernstig is gestreefd naar bezuiniging bedraagt de raming dus nog f 85,375 meer dan voor 1910.

De redenen daarvan zijn:

1o. de buitengewone uitgave voor de verbetering van de St. Annabaai, geraamd op........................ f 63,000.

2o. het feit, dat ondergeteekende getracht heeft om voor alle uitgaven die maar eenigszins als noodzakelijk te voorzien zijn, op de begrooting een crediet aan te vragen, opdat de uitgetrokken posten zoo min mogelijk zullen worden overschreden, en er onder den post onvoorziene uitgaven geen uitgaven zullen worden gebracht, die er eigenlijk niet thuis behooren.

Met dat doel zijn ook de memorieposten, waar dit maar eenigszins kon, door vaste credietaanvragen vervangen.

Bij verschillende posten zal men dan ook kunnen zien, dat zoo de raming aanmerkelijk hooger is dan verleden jaar, de nieuwe raming tot de werkelijk gedane uitgaven in een heel andere verhouding staat.

Zoo was b. v. voor de verbetering van het visscherijbedrijf het ramingscijfer van verleden jaar f 5,000; terwijl de uitgaven f 12,800 bedroegen.

Voor de uitgaven in het belang van cultures en tot het verbeteren van den veestapel op St. Eustatius was geraamd f 2,000; uitgegeven is echter f 7,380.

Om dat te voorkomen heeft ondergeteekende de credieten aangevraagd, die hij werkelijk noodig acht om alle noodzakelijke uitgaven te dekken, en hij zal er met allen ernst naar streven, om te zorgen, dat die credieten niet worden overschreden.

Ofschoon het ramingscijfer dan ook hooger mag wezen, zullen de gewone uitgaven in 1911 waarschijnlijk minder bedragen dan in 1910.

Minder kon geraamd worden: voor uitgaven in het belang van cultures op Curaçao f 11,350.

De raming der *ontvangsten* voor 1911 wijkt belangrijk af van die voor 1910.

Bij de raming voor 1910 werden voor de belastingen bij gebrek aan andere gegevens opgenomen de cijfers welke gediend hebben als gemiddelden bij de behandeling der voorstellen voor de belastingherziening.

Voor 1911 is thans geraamd op den grondslag der opbrengst over 1909, het eerste jaar dat het nieuwe belastingstelsel heeft gewerkt.

Over de uitkomsten van dat stelsel vinde een enkel woord hier zijn plaats.

De belastingen hebben in de jaren 1904—8 gemiddeld ± f 427,000 opgebracht. Het voordeelige jaar 1907 gaf ± 484,500., het nadeelige jaar 1908 ± f 425,000. (Deze bedragen moeten intusschen voor de vergelijking met de uitkomsten van het nieuwe stelsel worden verminderd met respectievelijk f 11,000., f 14,000 en f 13,000, daar de uitvoerrechten voor mijnproducten en voor zout van St. Martin vroeger werden geraamd onder belastingen en thans onder inkomsten van onderscheiden aard.)

Uit de cijfers van ± f 441,000 voor de opbrengst van het vrij normale jaar 1909 en van ± 450.000 voor de raming van 1911 blijkt dus, dat de uitkomsten van het nieuwe stelsel in overeenstemming zijn met het bij de invoering vooropgezette beginsel, dat de wijziging niet beoogde eene hoogere opbrengst, eene algemeene verzwaring van den belastingdruk, maar eene betere verdeeling van dezen laatsten.

Ter toelichting van de hooge raming der ontvangsten voor invoerrecht en drankaccijns op Curaçao en der lage raming der middelen op Aruba en Bonaire diene, dat in 1909, nog aanmerkelijk meer dan verwacht werd, voor de op laatstbedoelde eilanden ingevoerde goederen de belastingen op Curaçao werden voldaan.

Opgemerkt wordt, dat de aldus betaalde bedragen natuurlijk worden verhaald op de inwoners van Aruba en Bonaire, zoodat de ramingen der middelen in kwestie geen juist beeld geven van wat daarin door de bewoners van elk der benedenwindsche eilanden wordt *gedragen*.

De raming der inkomsten van onderscheiden aard voor elk der eilanden afzonderlijk wijkt weinig af van die voor 1910.

Meer geraamd is onder anderen voor kosten van dienstverleening bij den in-, uit- en doorvoer van goederen f 1,000; voor huur van landsgronden en eigendommen f 1,300.

Over het afgeloopen jaar werd, voor zoover bekend,

	Ontvangen	Uitgegeven
	f 654,940	f 984,264.
Hierbij geteld de voor 1909 geraamde ontvangst wegens verkoop van een deel der kapitalen, afkomstig van 't West-Indisch pensioenfonds, voor den aankoop van een stoomschip voor het onderhouden van de gemeenschap tusschen de eilanden................	„ 95,000.	
en de geraamde uitgaaf voor dien aankoop...		„ 100,000.
	f 749,940.	f 1,084,264.
Er was geraamd	732,670.	f 1,031,152.
Meer ontvangen en uitgegeven...	f 17,270.	f 53,112.

zoodat eene verhooging van de voor 1909 toegestane subsidie met minstens f 35,842 zal moeten worden gevraagd.

De overschrijding van het ramingscijfer der uitgaven is toe te schrijven aan de volgende omstandigheden.

Overschreden moesten onder meer worden de volgende posten:

Overtochtsgelden met...... f 1,500.
Toezicht op de invordering van het invoerrecht en accijnsrecht (tengevolge der invoering van de nieuwe belastingwetten)................ „ 10,700.
Traktementen enz. onderwijzers................ „ 9,000.
Subsidie bijzonder onderwijs................ „ 7,000.
Kosten van het krankzinnigen en leprozengesticht... „ 1,800.
Verschillende uitgaven voor geneeskundige hulp aan onvermogenden enz.... „ 2,000.
Onderhoud van straten en wegen................ „ 6,000.
Uitgaven ter verbetering van het visscherijbedrijf...... „ 7,800.
Opmeting domein Aruba.. „ 2,000.
Cultures Bonaire.......... „ 2,400.
Vuurtorenlicht aldaar...... „ 8,000.
Cultures St. Eustatius...... „ 5,380.
Bouw van school aldaar.. „ 3,000.
Uitgaven voor den politiedienst................ „ 22,670.
Onvoorziene uitgaven...... „ 29,500.
(de overschrijding is voornamelijk toe te schrijven aan het hooge bedrag der toelagen aan ambtenaren voor waarnemingen van vacante betrekkingen, kosten van het station voor draadlooze telegraphie, enz)
Voorts zijn op de memorie-posten dier begrooting de volgende bedragen verantwoord:
kosten van deelneming aan de wereldtentoonstelling te Brussel........ f 2,000.
kosten van het onderzoek naar delfstoffen................ f 5,750.
kosten der triangulatie................ f 1,710.
uitgaven ter verbetering van de Paardenbaai op Aruba................ f 7,850. „ 17,310.
Totaal... f 136,060.

Minder dan de raming is gebruikt voor:
Uitkeering aan de kabelmaatschappij................ f 7,000.
Divi-divi cultuur op Curaçao................ „ 8,000.
Kosten der waterverschaffing op Curaçao........ „ 15,000.
Cultures op St. Martin.... „ 1,000.
Leeraar Hervormde Gemeente op Bonaire (vacant) „ 2,400.
Kosten verbonden aan het vervoer van gouvernementspassagiers........ „ 26,900.
Pensioenen................ „ 16,000.
Totaal... f 76,300.

De meerdere *ontvangst* in 1909 van f 17,270. boven de raming wordt aldus verklaard.

De opbrengst der belastingen overtrof de raming met f 21,170.
(mede tengevolge der betaling in 1909 van f 25,000 invoerrecht, verschuldigd over 1908, waarvoor conform de oude thans vervallen regeling crediet was gegeven).
De voor elk der eilanden afzonderlijk geraamde opbrengst der inkomsten van onderscheiden aard is overschreden met................ „ 12,760.
(voornamelijk tengevolge van terugbetaling door de kabelmaatschappij, pro memorie geraamd, f 22,036 en hoogere opbrengst van uitvoerrecht zout op St. Martin f 2,100; waartegenover staat verminderde inkomst der posterijen, voornamelijk wegens achterstand in betaling van transitrechten f 7,200, en mindere opbrengst van uitvoerrecht en concessierecht voor phosphaat-exploitatie op Aruba f 1,500.)
Totaal... f 33,930.
De inkomsten van den stoomvaartdienst tusschen de eilanden der kolonie bedragen f 3,340.
of lager dan de raming...... „ 16,660.
Rest... f 17,270.

TOELICHTENDE STAAT.

CURAÇAO.

Gewestelijk bestuur.

Art. 4. De post 4 *b.* der begrooting van 1910 „drukloon f 1,450.—" is evenals de drukloonen voorkomende op andere posten dier begrooting gebracht onder artikel *127* "Geheele Kolonie".

De vroegere verdeeling gaf administratieve moeilijkheden.

Het ging niet aan, den drukker voor elk artikel der begrooting eene aparte gezegelde declaratie te doen opmaken. De drukker declareert dus in eens voor de som die hij op een gegeven moment van het gouvernement te vorderen heeft en die som wordt dan, naar de verschillende begrootingsartikelen, gesplitst ter administratie van financiën.

Die splitsing is lastig en dikwijls onmogelijk daar men nog niet weet, voor welk bedrag drukwerken naar elk eiland zullen worden gezonden.

Vooral nu in den laatsten tijd ter besparing van kosten zooveel mogelijk hoeveelheden voor meerdere jaren worden gedrukt doet dit laatste bezwaar zich gevoelen.

Voorloopige boeking ten laste van het hoofdeiland en administratieve overboeking bij toezending der drukwerken naar een ander eiland is ook niet gewenscht, daar die overboeking ná afsluiting van het dienstjaar niet meer kan geschieden.

Art. 4 *d.* Verlichting der vergaderzaal van den Kolonialen Raad en verschillende benoodigdheden f 700.

Verminderd met f 900 wegens de overbrenging van het drukloon van stukken voor den Kolonialen Raad op artikel *127*:

Art. 4 *e.* Subsidie voor de uitgave van eene encyclopædie van Nederlandsch West-Indië. *Memorie.*

Nog steeds bestaat geen zekerheid wanneer met het drukken der encyclopædie zal worden aangevangen.

Art. 5 *a.* 1 Cipier der gevangenissen f 1,500.

Voorgesteld wordt het traktement van den cipier met f 300 te verhoogen, daar het tegenwoordig salaris met het oog op de aan de betrekking verbonden verantwoordelijkheid te gering schijnt.

Na aftrek van hetgeen bij moet storten voor pensioen houdt hij, met inbegrip van de f 200, die hij krijgt voor het geven van onderwijs aan de gevangenen, slechts f 1,137.50 over.

Art. 5 *b.* 1 bode bij het hof van justitie en het kantongerecht f 300.

Het schijnt billijk de toelage van den bode bij het hof van justitie en het kantongerecht van f 240 op f 300 te brengen.

De bode, die altijd netjes voor den dag moet komen, geeft betrekkelijk veel uit voor kleeding en is den ganschen dag voor zijne kleine toelage werkzaam.

Art. 5 *d.* Fouragegeld aan den procureur-generaal f 300.

De procureur-generaal dient zich ter uitoefening zijner functiën meermalen buiten Willemstad te begeven.

Het schijnt 't meest rationeel om de door hem voor dienstreizen gemaakte kosten te vergoeden op de wijze zooals dit in vroegere jaren geschiedde namelijk door de toekenning van fouragegeld.

Art. 6 *d*. Kostgeld, kleeding en ligging voor gevangenen f 4,200.

Het toegestane crediet voor 1909, groot f 3,000, werd met ruim f 400 overschreden.

De commissie van administratie over de gevangenissen acht voor 1911 eene verhoogde raming noodig.

Art. 7 *a*. 2 kommiezen 1ste klasse, 1 à f 1200 en 1 à f 720.

Abusief werd voor 1910 geraamd 1 kommies 1ste klasse; ook in 1909 waren er reeds 2 dergelijke kommiezen.

Art. 7 *c*. 1 hypotheekbewaarder toelage f 1,200.

Waar ook naar het oordeel van ondergeteekende de bezoldiging van het veel accuratesse eischende ambt des hypotheekbewaarders te laag is, werd nogmaals voorgesteld de toelage te verhoogen en wel door haar op f 1,000 te brengen.

Bij de behandeling der begrooting in den Raad van Bestuur werd door de leden eenparig voorgesteld om die toelage op f 1,200 te brengen, zooals zij vroeger was; men achtte die betaling niet te hoog voor de betrekking.

Ondergeteekende heeft gemeend dit voorstel te moeten overnemen, omdat ook hem de toelage niet te hoog voorkomt.

Overwogen wordt of het niet mogelijk is in de toekomst de betrekking met eene andere te combineeren. Thans bestaat daartoe geen mogelijkheid.

1 verificateur, toelage f 2,100.

Na het vertrek van den tegenwoordigen titularis zal er noodzakelijk een nieuw verificateur uit Holland moeten komen, zoo mogelijk op het thans door dien ambtenaar genoten salaris van f 2.100.

Het is gewenscht, dat in de eerste jaren der toepassing van de nieuwe belastingwetten door een met de practijk vertrouwd ambtenaar leiding aan den actieven dienst wordt gegeven.

Een geschikt verificateur is op het oogenblik hier onder de ambtenaren, die voor de betrekking in aanmerking zoude willen komen, nog niet te vinden.

Blijkens de toelichting op artikel 7 *b* der vorige begrooting werden de daarop voorkomende 4 kommiezen 2de klasse à f 360 als tijdelijk hulppersoneel bedoeld, daar het niet zeker was of zij blijvend zouden noodig zijn.

De ondervinding heeft geleerd, dat de diensten dezer 4 kommiezen niet kunnen worden ontbeerd, zoodat hunne toelage, thans gebracht op een gelijk cijfer als dat der 8 tegelijk met hen aangestelde collega's, weder op de begrooting voorkomt.

Art. 8 *a*. Vergoeding f 4000.

Over 1909 bedroegen de vergoedingen f 3.976.

Art. 8 *d*. Schrijfbehoeften en verdere kosten f 1,500.

Op de vorige begrooting was geraamd:

voor schrijfbehoeften	f 200,
verdere kosten.....................	„ 800,
	f 1,000.

Deze posten zijn thans gecombineerd tot ééne van f 1,500., daar f 1,000 in verband met de gebleken behoefte te laag is en bovendien uit het thans aangevraagde crediet moeten worden betaald de kosten van het papier voor zegels, vroeger bestreden uit artikel 10 *d*.

Art. 9 *c*. Garantie voor de telegraphische gemeenschap f 5000.

Aan de kabelmaatschappij behoefde in 1909 over 1908 geen uitkeering plaats te hebben.

Het resultaat over 1908 was van dien aard, dat de maatschappij eene uitkeering heeft moeten doen aan de kolonie.

Daar thans de telegrammen uit Venezuela weder rechtstreeks van daar worden verzonden en de resultaten over volgende jaren dus waarschijnlijk niet zoo gunstig als die over de afgeloopene zullen zijn, wordt het voorzichtig geacht, evenals voor 1910, op eene uitkeering van f 5,000 te rekenen.

Eeredienst en onderwijs.

Art. 14 *a*. traktementen:

Verlaagd met f 1,536.38 tengevolge van verandering in het personeel.

Art. 14 *b*. De toelage aan het hoofd der Wilhelminaschool is verlaagd met f 50 tengevolge van verandering van titularis.

Art. 15 *g*. Voor het geven van onderwijs in het hoedenvlechten op de kostelooze scholen f 1000.

Een van de groote gevaren voor de hoedenindustrie is het in den handel brengen van slechte waren, wat helaas te dikwijls geschiedt, zooals uit verschillende brieven van vakmannen in Europa is gebleken. In het jaar dat de vraag naar hoeden groot was, zijn er duizenden uitgevoerd, die onbruikbaar bleken te zijn, doordat zij te klein waren en te slecht afgewerkt.

Het zal daarom van groot nut zijn de bevolking alle hoeden, ook de goedkoopere soorten, waarnaar de meeste vraag is, *goed* te leeren vlechten.

Dit kan het best geschieden door op de scholen het vlechten aan de kinderen degelijk te onderwijzen; hun vooral te leeren om netjes te werken, en hen er voortdurend op te wijzen, dat in het maken van goed gevlochten hoeden veel meer voordeel zit dan in het leveren van slordig werk.

Voor de 7 buitenscholen worden de kosten geraamd op f 100 per school: n. l. f 80 als toelage voor de hoedenvlechtster en f 20 voor stroo, het aanschaffen van vormen etc.

Voor de 2 scholen in de stad zijn de kosten geraamd op f 150 per school, omdat aan de vlechtster daar iets meer zal betaald moeten worden.

De cursussen in het vlechten van fijne hoeden worden bekostigd uit de gelden die ter beschikking zijn gesteld van de maatschappij voor landbouw, veeteelt, zoutwinning en visscherij.

Art. 15 *i*. Aan den schoolopziener voor kantoorhuur f 120.

Het wordt billijk geacht aan den schoolopziener, die een kantoorlokaal noodig heeft en voor wien thans in een gouvernements-gebouw geen ruimte beschikbaar is, voor vergoeding wegens meerdere huishuur f 10 's maands toe te leggen.

Plaatselijke kosten.

Art. 17 *a*. 1 Havenmeester en loods tevens scheepsmeter f 2,500.

Verminderd met f 300 tengevolge van verandering van titularis.

De nieuwe assistent-loods geniet een aanvangstraktement van f 1,200 met vooruitzicht op periodieke verhooging tot f 1,500 (zie de toelichting op artikel 16 der begrooting van 1909).

Art. 18 *b*. 1 Armendokter in het stadsdistrict bewesten de haven en in het 3e district. Personeele toelage f 200. Idem beoosten de haven en in het 2e district f 100.

Conform het voornemen te kennen gegeven bij de vorige begrooting zal thans aan den geneesheer beoosten de haven en in het 2de district en aan dien in het 4de en 5de district na 10 jarigen dienst eene personeele toelage van f 200 per jaar kunnen worden toegelegd, ingaande voor den eersten 1 Juli, voor den tweeden 1 Augustus 1911.

Art. 20 traktement van den landbouwkundige f 4,000.

Ook ondergeteekende acht het gewenscht zich door toekenning van tractement blijvend den bijstand van een landbouwkundige te verzekeren. Op de bovenwindsche eilanden wordt de behoefte aan deskundige voorlichting door een landbouwkundige ook sterk gevoeld.

Het plan bestaat hem nu en dan voor langeren tijd daarheen te detacheeren.

Art. 23 *a*. Onderhoud van de verpleegden in het krankzinnigengesticht f 21,000.

De uitgaven bedroegen in 1907 f 20,259; in 1908 f 20,970; in 1909 f 21.882.

Het crediet van f 20,000 voor 1910 is mitsdien voor 1911 met f 1,000 verhoogd.

Art. 25. Kosten van exploitatie en onderhoud van de inrichting voor draadlooze telegraphie, zoomede afschrijving voor de vorming van een fonds ter aanschaffing van nieuwe installatiën. *Memorie.*

Het overleg met de Ministers van Koloniën en van Marine, dat overeenkomstig het medegedeelde in de Memorie van antwoord der vorige begrooting moest worden gepleegd, heeft nog niet tot een resultaat geleid.

De post moet dus pro memorie worden gehandhaafd.

Art. 26 *a*. Dividivi-cultuur f 10,000.

Waar er voor dit dienstjaar niet meer dan f 3,000 noodig zal zijn voor de afdoening van oude contracten en f 7,000 voldoende mag worden geacht voor het sluiten van nieuwe contracten, is er voor deze post f 6,000 minder geraamd dan verleden jaar.

De ondervinding heeft geleerd, dat het geven van groote voorschotten in eens soms nadeelig werkt. Van het ontvangen geld werd blijkbaar meermalen een niet onbelangrijk gedeelte gebruikt voor een ander doeleinde dan waarvoor het bestemd was.

De voorschotten zullen daarom slechts bij kleine sommen tegelijk worden gegeven, en nauwkeurig worden nagegaan of degene die geld voor dividivi-aanplant vraagt, ook werkelijk van plan is het geheele bedrag daarvoor te besteden.

Art 26 *b*. Kosten van proeven f 3,650.

Uit een nauwkeurig onderzoek en overleg met den landbouwkundige is gebleken, dat er op deze som veel bezuinigd kan worden, zonder dat er gevreesd behoeft te worden, dat de belangen van den landbouw daardoor zullen worden geschaad.

De verschillende proefvelden op Cas Chiquito, Mundo Novo etc. hebben niet die afmetingen, of de opzichter en drie man, geleid door een landbouwkundige, zijn voldoende in staat om alle gronden te bewerken, schoon te houden, te besproeien etc.

De proeven met maïssoorten, boonen, caoutchouc, veevoedergewassen, oranjeboomen, vruchtboomen, aloë etc. worden voortgezet, totdat afdoende blijkt wat die proeven voor resultaten opleveren. De herbebosching-proeven op Seinpost, zullen, als mislukt, worden opgegeven. De omheining, die stuk gaat, zou jaarlijks groote reparatien vorderen, en waar op het terrein van ± 12 hectaren slechts een twintigtal goede dividiviboomen voorkomen, met wat, zoo goed als niets waardig, struikgewas, zijn die kosten niet te rechtvaardigen. Het prikkeldraad der omheining zal waarschijnlijk nog voor andere afsluitingen gebruikt kunnen worden. Als het blijkt, dat de sisal op groote schaal zal worden aangeplant door een Maatschappij die zich in Holland heeft gevormd, en waarschijnlijk met een renteloos voorschot uit de Koloniale Kas zal worden gesteund, kunnen de proeven op dat gebied door het Bestuur gestaakt worden: te meer daar gemelde Maatschappij zelve de proeven met verschillende vezelhoudende planten zal voortzetten. Alleen zullen de bestaande pitavelden, die waarschijnlijk binnenkort iets kunnen rendeeren, worden onderhouden.

Art. 26 *c*. landbouwcredieten. *Memorie.*

Van het beschikbaar gestelde bedrag van f 12,000, bedoeld in de toelichting op artikel 27 *c*. der begrooting van 1910, is gebruikt f 10,352.50. De tijd van 9 maanden, gedurende welken de voorschotten zijn gebruikt is nog te kort om over het resultaat een oordeel te kunnen uitspreken.

Voor 1910 is f 1,000 beschikbaar gesteld. Thans wordt, voorzichtigheidshalve, nog eene memorie-post voorgesteld.

Art. 26 *d*. Aankoop van landbouwwerktuigen f 500.

Deze post is op de begrooting gehandhaafd om eventueel, als het blijkt, dat er landbouwwerktuigen bestaan of uitgevonden zijn, die voor onzen landbouw van groot nut kunnen zijn, die werktuigen te kunnen koopen.

Art 26 *e*. Kosten van het ontvezelen der rijpe sisalplanten op „Welbedacht" f 1,000.

De oude pita-en sisalaanplant op Welbedacht heeft honderden planten, waarvan de bladeren rijp zijn, om te worden gesneden en ontvezeld. De kosten daarvan worden geraamd op f 1,000., terwijl, afgaande op de taxatie van de naar Holland gezonden monsters, de opbrengst der vezels aanmerkelijk hooger zal zijn.

Art. 27. Ofschoon waarschijnlijk naar aanleiding der onderhandelingen, gevoerd met de directie der „Eerste Sisalmaatschappij" een renteloos voorschot van f 30,000 in 1910 in eens zal worden uitgekeerd, wordt het voorzichtig geacht de post voor 1911 nog pro memorie te ramen.

Art. 28. De richting waarin de maatschappij werkt blijkt uit haar werkplan voor 1910, waarop onder meer wordt gerekend op kosten voor vlechtcursussen, voor het geven van onderwijs in het hoedenvlechten op drie buitenscholen op Curaçao (zie de toelichting op post 15 *g* dezer begrooting), voor aanschaffing en onderhoud van fokdieren, proefvelden en landbouwwerktuigen etc.

Art. 29. Uitgaven in het belang der hoedenindustrie.

Ofschoon de hier vervaardigde fijnere hoeden dikwijls veel beter zijn gevlochten dan vele Panama-hoeden, die uit Columbia in den handel worden gebracht, voldoen zij dikwijls op het oog veel minder omdat zij niet geperst zijn, eene bewerking waardoor zij soepel worden en glans krijgen. Geperste hoeden zullen ook voor het gebruik op Curaçao en in de naburige landen veel gemakkelijker verkocht kunnen worden. Het bezit van eene persmachine, waarop men, desnoods tegen een kleine vergoeding, de hoeden kan laten persen, zal dus de industrie zeer ten nutte komen.

Hetzelfde geldt voor de machine om de hoeden uit te stoomen, ten einde ze een goede kleur te geven of schoon te maken.

De kosten van aanschaffing van dergelijke machines worden geraamd op f 1,000.

Voorts ligt het in de bedoeling 1,000 beschikbaar te stellen voor den aankoop en het in voorraad hebben van goed stroo, voornamelijk voor de vlechtcursussen. Soms moeten de vlechtsters uit gebrek aan goede grondstof het vlechten staken.

Art. 31 *b*. Aan de groep Nederlandsche Antillen subsidie f 750.

Voorgesteld wordt de subsidie met f 250 te verhoogen daar de vereeniging, speciaal door den steun, dien zij aan een vijftal studeerende jongelieden verleent, zeer in 't belang der kolonie werkt.

Art. 31 *c*. Aan het Militair Tehuis subsidie f 1,200.

De lasten van het Militair Tehuis zijn tengevolge der invoering van de nieuwe belastingwetten met ± f 200 vermeerderd.

Het schijnt rationeel de subsidie aan deze nuttige instelling met dit bedrag te verhoogen.

Art. 31 *d*. Door het minder ruim vloeien der bijdragen van particulieren gaat het onderhoud van het Wilhelmina-park met moeilijkheden gepaard.

De vereeniging genoot eene toelage van f 200 voor verlichting, voorkomende op art. 41 *b* der begrooting van 1910.

Voorgesteld wordt die toelage te brengen op f 400 in den vorm van subsidie voor onderhoud en verlichting, daar het park in eene behoefte voorziet en de vereeniging dus wel op eenigen steun van gouvernementswege mag aanspraak maken.

Art. 32. *d*. Volksfeest op den verjaardag van H. M. de Koningin f 800.

Mede daar voor invoerrecht van vuurwerk thans 20 % der waarde (in 1909 f 65) moet worden betaald, wordt voorgesteld de subsidie met f 100 te verhoogen.

Art. 32 *h*. kosten van het doen van onderzoekingen naar delfstoffen. *Memorie.*

Ofschoon vermoedelijk de werkzaamheden van den mijningenieur in 1910 zullen afloopen, wordt voor 1911 voor alle zekerheid een memorie-post behouden.

Art. 32 *j*. Kosten van tijdschoten, enz f 1,200.

Het is wenschelijk gebleken niet alleen het middagschot maar ook het avondschot te behouden. [Vergelijk de toelichting op artikel 34 *j* der begrooting voor 1910].

Tengevolge daarvan wordt het artikel van f 600 voor 1910, op f 1,200 gebracht voor 1911.

Art. 32 *k*. Toelage aan den persoon belast met het doen van meteorologische waarnemingen f 100.

Deze kosten werden vroeger bestreden uit het onderdeel: „onderhoud, vernieuwing en aankoop van meubelen en andere benoodigdheden, Afdeeling Openbare Werken."

Het schijnt regelmatig den post naar hier over te brengen en afzonderlijk te ramen.

Art. 32 *l*. Huur van eene woning in het 5e district voor reizende ambtenaren f 120.

Ambtenaren die zich voor meer dan één dag ver buiten Willemstad moesten begeven, waren tot heden dikwijls verplicht 's nachts naar huis terug te keeren of bij particulieren om nachtverblijf aan te kloppen.

Ter voorkoming hiervan is in het 5de district voor f 10 's maands een huisje gehuurd.

Openbare Werken.

Art. 33. *a*. Traktementen.

Vooral nu het waarschijnlijk is, dat er, met het oog op de opening van het Panama-kanaal, groote verbeteringen aan de haven moeten worden aangebracht, is het noodig een technisch ontwikkeld opzichter voor het departement van openbare werken te behouden.

Ook voor andere werken, als het maken van een steiger en het bouwen van nieuwe kantoorlokalen op Aruba etc. kan zijn hulp door het departement van openbare werken niet worden gemist.

Waar hem op de begrooting van verleden jaar nog een toelage is toegekend, meent ondergeteekende den kolonialen raad thans te moeten voorstellen hem een traktement te geven, opdat zijn positie niet langer onzeker blijve, en hij, evenals andere ambtenaren, zal kunnen storten voor pensioen.

Art. 33 *c*. 1 Opnemer; toelage f 1200.

Bij het begin der opname van Aruba in 1909 is de toelage van den vroegeren leerling-opnemer van f 60 op f 80 per maand gebracht omdat hij zijn werk van dat tijdstip af zelfstandig heeft te verrichten, en hem f 20 per maand fouragegeld tot onderhoud van een rijdier toegekend.

Art. 34 *a*. Kosten van de topographische opname f 1,200

Door het vertrek van den topograaf en het ontslag van één der opnemers is slechts één opnemer beschikbaar. De op te nemen oppervlakte is ongeveer 440 K. M2. Gemiddeld kan 10 K. M2 per maand worden afgedaan, zoodat het werk in 44 maanden kan gereed komen. Daar in Juni 1909 met de opneming is aangevangen zal deze gedurende het geheele jaar 1911 worden voortgezet en dus bij eene vergoeding van f 10 per K. M2. op een uitgaaf van f 1,200 te rekenen zijn boven de vaste toelage van f 80. 's maands in het vorige artikel vermeld.

Art. 34 *b*, Arbeidsloonen bij die opname f 780.

Zooals reeds in de toelichtingen bij gelijke post in vorige begrootingen werd aangegeven, bedragen de kosten per ploeg f 65 per maand. Een som van 65 × 12 = f 780 kan dus voldoende worden geacht.

Art. 35 *a*. Gewoon onderhoud van de gebouwen f 8,000.

Zoolas de ondervinding in het jaar 1909 weder heeft geleerd, laat de toestand der gebouwen nog niet toe dezen post te verminderen. Het wordt daarom wenschelijk geacht er ook dit jaar f 8.000 voor beschikbaar te stellen.

Art. 35 *b*. Het aanbrengen van een betonvloer in de eetzaal van het waterfort f 275.

De bestaande vloer in de eetzaal is eene slechte bestrating van ronde keien, waarop tafels en stoelen staan te hobbelen. Door het aanbrengen van een betonlaag op de keien kan in dezen onmogelijken toestand, verbetering worden gebracht.

Art. 35 *c*. Het bouwen van badkamers en privaten bij officierswoningen in het fort Amsterdam f 470.

Badkamers en privaten ontbreken in de officierswoningen geheel, of zijn van zoo primitieven aard, dat zij dringend verbetering vereischen.

Art. 35 *d*. Het verplaatsen van de portierswoning in het krankzinnigengesticht naar de buiten-zijde van den afsluitmuur f 820.

Door de plaatsing van de portierswoning in het krankzinnigengesticht buiten den afsluitmuur wordt de noodzakelijke afsluiting der krankzinnigen van de buitenwereld verzekerd en zijn tevens de bewoners der bedoelde woning aan de directe aanraking met de krankzinnigen onttrokken, hetgeen in beider belang is.

Art. 35 *e*. Het verbeteren van de vensterafsluitingen in de afdeeling onrustige mannen in het krankzinnigengesticht f 500.

De bestaande afsluiting (ijzeren spijlen) geeft niet de minste bescherming tegen den regen, waarom het noodzakelijk wordt geacht aan de buitenzijde der raamopeningen vaste jaloezieramen aan te brengen en deze door verdubbeling der spijlen tegen beschadiging te beschermen.

Art. 35 *f*. Het oververven van de plafonds, ramen, deuren en verdere houtwerken der Hendrikschool f 1,010.

De houtwerken der Hendrikschool beginnen verfloos te worden en zullen dit bij den aanvang van 1911 nog meer zijn. Oververven van deze houtwerken wordt daarom dringend noodig geacht.

Art. 35 *g*. Het verbouwen van het archieflokaal van het postkantoor f 410.

Het dak van het archiefgebouw is slecht en te vlak, waardoor het zoodanig lekt dat het lokaal voor zijne bestemming onbruikbaar is. Van de noodzakelijke dakvernieu-

wing kan tevens gebruik worden gemaakt tot het aanbrengen van een tonprivaat, waaraan dringend behoefte bestaat.

Art 36 *c*. Het reinigen van straten en riolen f 4,000.

Het bedrag van f 2,900 voor het reinigen van straten en riolen op de begrooting uitgetrokken was alleen bestemd voor het stadsgedeelte bewesten de haven. Het gedeelte beoosten de haven werd schoon gehouden door de dwangarbeiders. Daar er de laatste jaren weinig dwangarbeiders waren, was het noodig gewone werklui in dienst te nemen, waarvan het gevolg was, dat er voor de straatreiniging veel meer werd uitgegeven dan geraamd was. Vooral het pestgevaar maakte dat er op bijzondere wijze voor de zindelijkheid moest gezorgd worden. In 1908 is uitgegeven f 4,073, in 1909 f 4,701.

Voor dit jaar wordt f 4,000 voldoende geacht.

Art 36 *e*. Aankoop van een stoomstraatwals f 6,500.

Aanhoudend komen er klachten over den slechten toestand der straten in de stad. En niet ten onrechte. De Breede-straat aan de Overzijde vooral heeft een zeer slecht en onregelmatig plaveisel. Haar weer opnieuw bestraten, zooals tot nu toe geschiedde, zal weinig baten. De steenen die men gebruiken moet, deugen er niet voor. Daarom bestaat het plan een goeden macadamweg te maken. Dit kan echter niet geschieden zonder een zware stoomwegwals van minstens 10 ton. Met aanstampen zou men hier niet klaar kunnen komen. De aanwezige wegwals van 3.300 K. G. is veel te licht en kan alleen voor de lichtere gruiswegen in de buitendistricten met voordeel gebruikt worden.

De prijs van de stoomwals is niet gering, doch in het gebruik zal zij een groote besparing van kosten geven.

Voor 4 ossen, die de aanwezige wals trekken moeten in de stad, wordt f 11.40 daags betaald, terwijl het gebruiken van de stoomwegwals per dag ± f 5.50 zal kosten aan loon van den werkman en brandstoffen. Bovendien kan men er veel meer mee afwerken. Het aanstampen kost ook veel duurder dan het werken met de stoomwegwals. De kosten voor het onderhoud er van zijn zeer gering.

Wordt vervolgd.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Havenverkeer.

Herhaaldelijk wezen wij er steeds op, dat onze opgave van het scheepvaart-verkeer eenigszins verschilde van de opgave, voorkomende in het Koloniaal Verslag. Om nu mogelijke verwarring te voorkomen zullen wij beginnen met voortaan ook de officieele opgave van het Kantoor van Uitklaring op te nemen, om na te kunnen gaan, waar het verschil te zoeken is en te trachten tot eenzelfde opgave te komen.

Tot dusverre volgden wij de opgave van het *Boletin Comercial.*

Van 16—28 Februari liepen onze haven binnen:

Stoomschepen	11
Goeletten	21
Bijlanders	15
Brik	1
Totaal	48 schepen,

die met de 66 gedurende de twee eerste weken van Februari binnengeloopen een totaal vormen van 114 schepen. In Januari bedroeg dit getal 108.

Volgens 't Kantoor van Uitklaring.

In de maand Februari liepen binnen 94 zeilschepen en 24 stoomschepen. Te samen 118 schepen.

In de maand Januari liepen binnen 99 zeilschepen en 26 stoomschepen. Te samen: 125.

Van de 36 zeilschepen, gedurende de twee laatste weken van Februari uit onze haven vertrokken, zetten koers naar:

Bonaire	14
Aruba	5
Maracaibo	10
La Vela de Coro	3
Sto. Domingo	1
Bovenwindsche eilanden via St. Thomas	1
Barahona	1
Jacmel	1

Om de juiste beteekenis onzer eigen scheepvaart wat duidelijker te doen uitkomen, diene het volgende:

Van de 48+36= 84 zeilschepen, die gedurende Februari onze haven verlieten, zetten koers naar:

Bonaire	35	
Aruba	11	
Bovenwindsche eilanden via St. Thomas	1	
Maracaibo	16	Venezuela
Pto. Cabello	4	Venezuela
La Guaira	3	Venezuela
La Vela de Coro	6	Venezuela
Sta Marta	1	Colombia
Rio Hacha	4	Colombia
Sto. Domingo	1	St. Domingo
Barahona	1	St. Domingo
Jacmel	1	Haiti

De Prins Willem II.

Zekere berichten omtrent het lot van dit schip zijn nog niet ingekomen, wel echter kunnen wij met zeer groote waarschijnlijkheid vermoeden, dat de *Prins Willem II* met zware stormen te kampen heeft gehad in de Golf van Biscaye en misschien tijdens dien storm vergaan is. Omtrent de passagiers en de bemanning hebben wij vooralsnog geen enkel gegeven.

De telegraaf berichtte reeds, dat het stoomschip 23 Januari Ouessant goed gepasseerd was.

Hieruit volgt, dat de boot zich 24 Januari in de Golf van Biscaye bevond en nu lezen wij in een telegram, voorkomend in de *Port of Spain Gazette*, dat dienzelfden 24 Januari een zeer hevige storm, op een orkaan gelijk, in de Golf geheerscht heeft, alsmede, dat twee stoomschepen daarbij schipbreuk leden en een daarvan als verloren moet beschouwd worden.

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid meenen wij uit dit bericht te mogen afleiden, dat een dier twee schepen de *Willem II* was, daar het lange uitblijven van dit schip wijst op een of anderen tegenspoed gedurende de reis.

Was nu de *Prins Willem II* niet vergaan, dan had het schip óf ergens moeten zijn binnengeloopen om de averij te herstellen, óf het zou nog drijvende op die hoogte nabij de Fransche kust, waar drukke vaart is, zeker zijn opgemerkt.

Wij vreezen dus wel het ergste, nu alle bericht omtrent *Prins Willem II.* maar steeds uitblijft, al hopen wij, dat de passagiers en de bemanning ten minste nog gered zijn.

Intusschen heeft de Directie van de K. W. I. M. alles in het werk gesteld om iets zekers omtrent het zoek geraakte schip te vernemen.

De Heer H. P. de Vries heeft den gezagvoerder van de *Prins Willem IV*, die 21 Februari van Trinidad zou vertrekken, opgedragen nabij Madeira en de Azoren eens goed te onder zoeken of er niet iets naders vernomen kan worden omtrent *Prins Willem II*, daar men aanvankelijk meende, dat op deze hoogte de boot wellicht een defect aan de machine had gekregen en niet verder kon.

Donderdag, 17 Februari na drieën is het oorlogsschip *Utrecht* op reis naar Paramaribo Trinidad gepasseerd, draadloos onderzoekend naar eenig bericht. Via Demerara werd den Commandant geseind, dat men ook op Trinidad niets wist.

Donderdag 3 Maart is van Barbados bericht ontvangen dat de *Utrecht* aldaar kolen innam en nog niets bizonders had ontdekt.

De „Maracaibo"

liep Dinsdag onze haven binnen met de vlag half stok, daar een der Curaçaonaars, een hartlijder, kort na het verlaten van La Guaira aan boord gestorven was. In den namiddag werd het lijk op het R. K. Kerkhof alhier ter aarde besteld.

„Thorsa"

Met genoegen zien wij aangekondigd, dat de *Thorsa* in plaats van de *Zulia* hier komen zal.

Gaarne brengen wij hulde aan de Directie en het Agentschap der „Red D" voor dezen goeden maatregel waardoor verdere vertraging in de correspondentie wordt voorkomen.

Mgr. v. Baars.

— Z. D. H. mgr. A. J. Callier, bisschop van Haarlem, bracht een bezoek aan Z. D. H. mgr. van Baars, die in het St. Antonius Gesticht te Rotterdam verpleegd wordt. De toestand van den doorluchtigen lijder is, de omstandigheden in aanmerking genomen, bevredigend.

(*De Maasbode.*)

Dr. H. Ferguson

is, tot aller vreugde, weder van zijn infectie genezen. Wij bieden den algemeen gevierden geneesheer en, ook door vreemdelingen, zeer gezochten oogarts onze welgemeende gelukwenschen bij zijn herstel.

„Excelsior."

De Gebr. Jonckheer hebben 1 Maart een nieuw blad het licht doen zien onder bovenstaanden titel. Het zal eens per maand gratis verspreid worden en zal hoofdzakelijk artikelen van algemeen nut en advertenties opnemen.

Wij wenschen den Heeren Jonckheer veel succes en een lang leven.

Schipbreuk.

Woensdag middag is op de Noord-Oostkust van dit eiland, op de hoogte van Koraal Tabak de Venzl: schoener „*Carolina*", die verleden Zaterdag op ballast van La Guaira naar Bonaire vertrok, door een zwaren rukwind omgeslagen en gezonken; drie personen der bemanning, nl. Johannes Ogenio, Pieter Koffie, matrozen en Martinus Florans bootsman, op Bonaire wonende, zijn hierbij omgekomen, allen waren getrouwd, doch zonder kinderen: terwijl Cornelis Martis kapitein, Simon Felida, en Philmon Thieleman, ook op Bonaire woonachtig, hun leven, na ruim 4 uren in zee rondgezwommen te hebben en door de eene eindelijk op de rotsen te zijn geworpen, gered hebben.

Alle drie zijn Woensdag morgen om 1 uur in de stad aangekomen en zijn gelukkig goed.

De lijken van de verdronkenen zijn nog niet aangespoeld.

Valsch geld.

Oppassen is de boodschap! Er is hier op het eiland en in onze onmiddelijke nabijheid valsch geld in omloop.

Vooreerst Hollandsche rijksdaalders, alleen aan klank en gewicht te erkennen. Deze zijn hier op 't eiland gezien.

Ten tweede op Panamá goudstukken van 5 dollars; het jaartal 1881 dragend, wegen zij iets meer dan 5 gram, terwijl de echte stukken meer dan 8 gr. moeten wegen. De rand is bijna niet gekarteld.

Ten derde, eveneens op Panamá, biljetten van 1 dollar, uitstekend nagemaakt. Zij dragen het jaarstempel van 1890, letter „C" en het No. 4801 aan den voorkant, en op de achterzijde 2598.

De handteekening van W. T. Vernon en Charles H. Treat zijn nagemaakt.

Het nummer is R 92786452.

De punten achter het woord „United", onder de handteekening van den Tesaurier, achter de T en achter Vernon ontbreken. Het woord „United" is met kleine letter gedrukt en op zij van 't biljet, rechts van het portret van Grant staat geschreven *United*.

Men meent te Panamá, dat er duizenden van deze biljetten in omloop zijn aldaar; ze kunnen dus best hierheen overwaaien.

Oppassen is dus de boodschap.

Onze financien.

In de Memorie van Toelichting op de nieuwe Begrooting verklaart de Gouverneur dat, voor zoover bekend, in het afgeloopen jaar werd ontvangen f 654,940, of f 17,270 meer dan oorspronkelijk geraamd was.

Wat de opbrengst der nieuwe belastingen in 't bijzonder betreft meent de Gouverneur, dat de uitkomsten van het nieuwe stelsel in overeenstemming zijn met het bij de invoering vooropgezette stelsel, dat de wijziging niet beoogde eene hoogere opbrengst, eene algemeene verzwaring van den belastingdruk, maar eene betere verdeeling van dezen laatsten.

Cipriano Castro.

Woensdag 16 Februari is op Trinidad een telegram ontvangen, dat de ex-dictator, 12 Februari op *Santa Cruz* aangekomen, aan Engeland en de Vereenigde Staten verlof had gevraagd om zich naar Trinidad te mogen begeven, waar hij een plantage heeft aangekocht.

Eveneens werd bericht, dat Castro oorspronkelijk plan had met de Spaansche boot naar een der Zuid-Amerikaansche-Staten te gaan en zijn passagebiljet reeds genomen had. De Amerikaansche Consul te Barcelona heeft hem gedwongen zijn reisroute te veranderen. Dit zal de oorzaak zijn, waarom Castro niet verder kon komen dan de Canarische, waar hij nu zelf als een kanarie in een kooitje zit, zijn liedje van verlangen te zingen.

Naar welke Zuid-Amerikaansche Staat zou de dictator hebben heen gewild?

Dr. Grisanti.

Men meldt ons omtrent de terugkomst van den Venezolaanschen gevolmachtigde dr. Grisanti in den Haag, dat deze terugkomst geen betrekking op de voortzetting der onderhandelingen over de Venezolaansche quaestie tusschen Nederland en de republiek heeft, doch zijn aanwezigheid thans aldaar in verband staat met de voorbereiding der behandeling voor het Arbitragehof van een geding tusschen Amerika en Venezuela over de vordering van een stoombootmaatschappij.

4 Februari zijn te dezer zake voor het Hof door partijen de memoriën gewisseld.

Het Vaderland.

Consul erkend.

Bij Kon. besl. is de Dh. R. M. Rodriguez Miranda erkend en toegelaten op den voet van vreemd onderdaan als vice-consul van Venezuela op Aruba.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiskalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd:

203 ratten en
424 muizen.

Overstroomingen in Nederland

behooren wel niet tot de zeldzaamheden, maar toch schijnt het dit jaar wel iets bizonders te wezen. De telegrammen noemen ze schrikwekkend en spreken van gevaar voor de kleinere gemeenten langs de Maas. In Maastricht zijn de vuren der fabrieken door het instroomende water gedoofd.

Overstroomingen en Kometen.

De directeur van het observatorium te Meudon, de heer Deslandres, komt thans in strijd met de algemeen geldende meening verklaren dat hij de hypothese, dat een komeet de atmosfeer van onze aarde in geweldige beroering kan brengen, geenszins voor verwerpelijk acht. Op grond van zuiver wetenschappelijke redeneering — aldus geeft de „N. Ct." de meenig van dezen geleerde weer — laat zich de invloed zeer goed verklaren.

Zoo neemt men tegenwoordig als zeker aan, dat de staart van een komeet slechts verlicht wordt door de werking der kathode-stralen die van de zon uitgaan.

Die stralen, die ieder bij een natuurkundige voordracht, of in een laboratorium wel eens in een Crook'-sche buis gezien heeft, verlichten door phosphorescentie de oneindig kleine partikeltjes die den kometenstaart samenstellen en drijven dien staart tegelijk in een richting tegengesteld aan die van de zon door hem met positieve electriciteit te laden. Maar wanneer kathode-stralen een weerstand ontmoeten, veranderen zij in X-stralen die zich verplaatsen met een snelheid gelijk aan die van het licht, namelijk van 300.000 kilometers in de seconde. De staart van een komeet is derhalve een machtige bron van X-stralen, die behalve een enorme snelheid, ook een zeer groot doordringingsvermogen hebben. Als men nu daarbij weet dat de X- of Röntgenstralen de eigenschap bezitten, om dampen te condenseeren, dan volgt daaruit van zelf, dat de X-stralen van de komeet komende eenmaal tot den aardschen dampkring doorgedrongen, daar een geduchte condensatie en neerslag kunnen veroorzaken.

De vele regens zouden dus zeer goed een gevolg kunnen zijn van het verschijnen der kometen.

Kerkgaan van militairen.

Het komt den minister van Oorlog wenschelijk voor tegemoet te ko-

men aan het verlangen van vele ouders met betrekking tot het ter kerke gaan op Zon- en Feestdagen, van hun minderjarige zoons, die in militairen dienst zijn.

Dien tengevolge heeft de minister bepaald, dat indien door hen, die de ouderlijke macht of voogdij uitoefenen bij het indiensttreden van hunne minderjarige zoons of pupillen, het verlangen wordt te kennen gegeven, dat dezen geregeld de godsdienstoefeningen hunner gezindte op de hiervoren bedoelde dagen bijwonen, die minderjarigen, voor zoover de belangen van den dienst zulks zullen toelaten, onder geleide van den oudste in anciënniteit of rang, daarheen zullen te brengen zijn.

Nederland.

De Venezolaansche Quaestie.

In zijn Memorie van Antwoor verklaart de minister, dat de algemeene goedkeuring welke, behoudens de aanmerkingen van het kamerlid baron van Heeckeren van Kell, zijn beleid heeft mogen vinden en niet minder ook de waardeerende ontvangst aan het jongste Oranjeboek weggelegd, hem in hooge mate erkentelijk stemmen. De minister zal gaarne op de ruimst mogelijke wijze aan de werkzaamheden van zijn departement openbaarheid blijven geven en gelooft niet, dat hij hierin achterstaat bij hetgeen in andere kleine staten te doen gebruikelijk is.

Tot de uitgave van een nieuw Oranjeboek inzake Venezuela bestaat alsnog geen aanleiding. De regeering beschouwt de diplomatieke betrekkingen met die republiek alsnog niet te zijn hersteld, wegens het niet ratificeeren door de wetgevende macht te Caracas van het Protocol van April 1909, hetwelk dat herstel inhield. In dien gedachtengang heeft de regeering dan ook geweigerd de door den president van Venezuela als zijn buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister in Dec. j.l. hierheen gezonden dr. Grisanti als zoodanig te ontvangen, maar zich niet ongeneigd verklaard, om indien deze zich enkel als vertrouwelijk agent wilde voorstellen, opnieuw onderhandelingen met hem te openen over het ontworpen protocol. De heer Grisanti heeft daarmede genoegen genomen en in de daarop gevolgde samensprekingen is de minister zich onwrikbaar op het standpunt blijven houden, dat aan een herstel van diplomatieke betrekkingen en als een gevolg daarvan van het zenden van een Nederlandsch vertegenwoordiger naar Caracas geen sprake zal zijn, zoolang niet in een vooraf te sluiten protocol, in den geest van het bovenbedoelde, enkele punten, die de regeering van groot belang erkent voor den waarborg van duurzame goede verstandhouding, worden uitgemaakt.

Die samensprekingen hebben van 's ministers zijde verder voornamelijk ten doel gehad den Venezuelaanschen gedelegeerde de waarde van het ontworpen protocol voor beide partijen nogmaals duidelijk uiteen te zetten, onder bijvoeging, dat de Nederl. regeering wellicht alsnog bereid zou kunnen worden bevonden voor de toezegging der afschaffing der 30 pct., ook harerzijds eenige tegenconcessie in uitzicht te stellen voor het geval althans dat ook door Engeland of eene andere koloniale mogendheid die afschaffing slechts tegen eene tegenconcessie verkregen mocht worden. Indien echter op deze tegemoetkoming van Nederland prijs gesteld werd, heeft de minister bedongen, dat alsdan tevens de Venezuelaansche regeering zich te verbinden had tot het uitbetalen eener schadevergoeding aan den Nederlander den heer Thielen wiens magazijnen te Caracas gedurende de onlusten geplunderd en vernield zijn. De heer Grisanti heeft den minister daarna toegezegd een dusdanige regeling aan zijn regeering te zullen aanbevelen en is tot het afwachten van nadere instructies ter zake voorloopig weer naar Parijs teruggekeerd.

Een afdoend resultaat is dus wel is waar nog niet bereikt, maar voor den indruk van enkele leden, dat wij door Venezuela worden bezig gehouden, vertrouwt de minister, dat na kennisneming van het bovenstaande de minder grond zal gevonden worden. Intusschen geeft de toestand ter plaatse zelve sedert de regeeringsverandering te Caracas geen reden tot eenige klachten.

De Nota van Heeckeren.

Door den minister wordt in zijn memorie van antwoord voorts o.a. het volgende medegedeeld:

Nadat tusschen de bij de zaak der Noordzeegrens tusschen Nederland en Duitschland betrokken departementen overeenstemming was verkregen, is sedert eenigen tijd een voorstel bij Duitschland aanhangig gemaakt.

De regeering verheugt zich krachtig in haar overtuiging te zijn bevestigd, dat slechts het in de Rijnvaartakte neergelegde beginsel eener niet door rechten belemmerde vaart met de handelsbelangen der Rijnvaart te rijmen is. Moge ook hetgeen buiten onze grenzen valt waar te nemen niet zonder scepticisme kunnen worden aangezien, zoo komt het den minister niettemin voor, dat de gedachte zelfs alsof aan de onschendbaarheid dier internationale akte getwijfeld mag worden door het hooge karakter der toegetreden partijen ten eenenmale uitgesloten is.

Aan de memorie van antwoord is toegevoegd een nota inzake de Noordzeeverklaring.

Waar aan het slot der nota van baron van Heeckeren van Kell betreffende deze aangelegenheid gelezen wordt of het niet mogelijk zoude zijn alsnog door middel eener additioneele verklaring zekerheid te erlangen, dat Duitschland en Groot-Britannië in geval van oorlog of dreigenden oorlog de integriteit en c q. de neutraliteit van ons vaderland zullen eerbiedigen, luidt het antwoord van den minister niet minder positief dan een jaar geleden, dat hij niet bereid is dit te onderzoeken. Voorop sta de algemeene overweging, dat het — zegt de minister — naar zijne meening niet op zijn weg kan liggen bij bevriende nabuurstaten de mogelijkheid ter sprake te brengen, dat onze integriteit ondanks de entente in het gedachte geval gevaar zou kunnen loopen, of onze eventueele neutraliteit, mits wij haar behoorlijk handhaven, niet geëerbiedigd zou worden. Daarnevens echter wordt het doen van dusdanige demarches geheel uitgesloten wat de integriteit betreft, door het feit, dat juist deze, wat de kuststreken aangaat, door de Noordzee-entente gewaarborgd is. Elke Nederlandsche gezant bij een der onderteekend hebbende staten geaccrediteerd die de vraag omtrent de eerbiediging onzer integriteit aan de regeering van dien staat voorlegde, zou niet anders ten antwoord kunnen krijgen dan de wedervraag, hoe Hr. Ms. regeering, daar, waar de „intégrité territoriale de toutes les possessions actuelles des Hautes Parties Contractantes dans les régions limitrophes de la Mer du Nord" (tekst van het memorandum) reeds vastgelegd is, eene stipulatie die voor de voornaamste der contracteerende partijen van ongeveer gelijke waarde is, daaraan nog zou wenschen toegevoegd te zien de integriteitswaarborg van het achterland, waarvan het verschil in beteekenis voor de garandeerende partijen zoozeer in het oog springt.

Het kan toch niet, zegt de minister, den geachten afgevaardigde ontgaan zijn, dat enkel en alleen voor Duitschland het geven van zulk een waarborg een verplichting van beteekenis genoemd zou kunnen worden en dat een gelijksoortige verbintenis daarentegen noch voor Denemarken, noch voor Engeland, noch voor Frankrijk eenigszins bezwarend is.

Is dus, zegt de minister, de noodzakelijkheid van een integriteitswaarborg door de entente zelf reeds overbodig gemaakt, die eene neutraliteit wordt naar 's ministers overtuiging door 's lands belang geenszins gewenscht en door onze nationale waardigheid zelfs bepaaldelijk uitgesloten.

Voorts verwijst de minister naar hetgeen hij in zijn memorie van antwoord aan de Tweede Kamer op de begrooting van zijn departement voor 1909 heeft geschreven onder § 3 over neutraliteitsverklaring van Nederland. Hetgeen daar geschreven is, blijft ook toepasselijk op de neutraliteitsverklaring, zooals baron v. Heeckeren z• in dezen wenscht, zonder af te dalen in détails omtrent de moeilijkheden, die zulk een neutralisatie door twee der Europeesche grootmachten voor bepaald omschreven eventualiteiten met zich zou brengen, blijft de minister in de eerste plaats om motieven van hooger belang het aanvragen, eener gewaarborgde neutraliteit verre van zich werpen.

De staat die zich neutraal laat verklaren komt in een toestand van afhankelijkheid, die niemand voor ons vaderland mag en behoeft te wenschen.

Nogmaals spreekt de minister als zijne overtuiging uit dat door de Noordzee-entente, zooals zij, na niet onbelangrijke wijzigingen daarin op voorstel van de Nederl. regeering gebracht, definitief is vastgesteld geworden, de belangen van Nederland niet anders dan gediend kunnen worden. Hooghoudend het naar de meening van den minister voor ons zoo belangrijk beginsel van gelijkrechtigheid, legt zij aan Nederland geen enkele bijzondere verplichting op, buiten de duidelijk uitgesprokene om zijn territoir langs de kusten te houden zooals het thans is en dat zijner mede-onderteekenaren te eerbiedigen.

Dezelfde verplichting neemt ook elk der andere contracteerende staten op zich.

De minister verwijst, voor wat betreft den twijfel, die met name omtrent de militaire verplichtingen gerezen is door de in het Deensche parlement gehouden redevoeringen, naar zijn weerlegging daarvan in de Tweede Kamer. Ook sedert dien is hij door ambtsberichten nog ten overvloede geheel bevestigd geworden in zijne opvatting, dat aan de redevoering van den minister van oorlog in Denemarken geen verder gewicht mag toegekend worden dan dat van eene argumentatie „pour le besoin de la cause" die in dezen eene van zuiver militaire politiek was.

De minister somt als materieele en moreele voordeelen van de entente op: de gegarandeerde integriteit van het kustgebied en de spontaan geopenbaarde gezindheid van meerdere mogendheden om te zamen tot eene overeenstemming te komen over punten, die anders lichtelijk tot conflicten hadden kunnen leiden en die voornamelijk ten doel had de achterdocht weg te nemen, die twee groote mogendheden ten opzichte van elkaars bedoelingen tegenover een derde mogendheid koesterden, hetgeen van inderdaad niet te onderschatten belang mag worden geacht.

Moge de koortsachtige en psychologisch bijna onverklaarbare agitatie, die ook nog heden ten dage tusschen twee der voornaamste deelnemers aan de Noordzee-entente wordt gaande gehouden, ontegenzeggelijk aan eene algemeene ontspanning in de politieke atmosfeer niet ten goede zijn gekomen, de minister ziet niet in, dat daardoor aan de waarde der Noordzee-entente, ook maar iets wordt te kort gedaan en dat het niet integendeel juist onder die omstandigheden voor Nederland een reden tot groote gerustheid geeft, te weten, dat, wat ook uit die agitatie moge voortkomen, het ongestoord behoud van ons kustgebied ons verzekerd blijft.

De algemeene ontstentenis aan blijken van instemming met de entente bij regeeringen en leidende staatsmannen is minder algemeen dan den heer van Heeckeren bekend schijnt te zijn.

De minister wijst ten slotte het verwijt af als zouden door de regeering de belangen en de waardigheid des lands ook maar één oogenblik uit het oog zijn verloren. Integendeel hij blijft de getroffen schikking handhaven als volkomen bevredigend en voor Nederland waarborgen opleverend voor een behoud van zijn kustenlijn, waarvan de groote waarde eerst dan in bedenkelijke mate verminderd zou zijn geworden indien ze gekocht waren tegen den met de waardigheid, de nationale eer en ons schoon verleden in strijd komenden prijs eener door derde machten gegarandeerde neutraliteit.

Aan het einde van zijn antwoord op de nota van Heeckeren verklaart de minister op de meest ernstige wijze, in verband met geruchten waaraan ook de heer v. H. geloof schijnt te hechten, dat er van in vollen vredestijd ter sprake gebrachte voor Nederland bedenkelijke maatregelen nooit schijn of schaduw is geweest.

Buitenland.

ENGELAND.

Verkiezing.

De uitslag heeft de unionisten, die in den beginne met het oog op den grooten voorsprong, in het zuiden en midden van Engeland behaald, van een overwinning hadden gedroomd, teleurgesteld. En ook de liberalen, die bij de vroegere samenstelling van het Lagerhuis een meerderheid hadden van niet minder dan 334 stemmen, zijn niet tevreden over het resultaat, dat hen nu van de Ieren en de arbeiderspartij afhankelijk maakt. Van de acht nog aan te wijzen afgevaardigden zullen waarschijnlijk 3 unionisten gekozen worden. Deze partij heeft dan een sterkte van 274 leden; de liberalen zullen het tot 273 of 274 brengen; de arbeiderspartij telt 41 à 42 leden, de Iersche nationalisten 82.

Uit deze cijfers blijkt ten duidelijkste, dat de Ieren midden op de politieke wipplank zitten en dus het lot van Engeland's binnenlandsche politiek in de naaste toekomst in hun macht hebben.

Thans zijn zij de bondgenooten van de liberalen en zij zullen dit voorloopig wel blijven, indien dezen hun beloften nakomen. Allereerst moet het 't Hoogerhuis onmogelijk worden gemaakt, zich in de financiën des lands te mengen, en moet dat Huis zijn onbeperkt veto-recht worden ontnomen. De liberalen moeten dat doen op straffe van hun val, want indien deze quaestie, die den inzet van den verkiezingsstrijd vormde, als geschilpunt bleef bestaan, zou dat binnenkort leiden tot een nieuwe ontbinding en een nieuwe verkiezing. Het Lagerhuis moet beschermd worden tegen een plotseling en willekeurige ontbinding zooals dit in December door de verwerping der begrooting is geschied. Hoever de liberalen met de hervorming van het Hoogerhuis zullen gaan, is nog onzeker. Met het oog op hunne geringe macht, zullen zij zich wellicht beperken.

Bij de hervorming van het Hoogerhuis kunnen de liberalen rekenen op de Iersche nationalisten, die hun ook wellicht zullen steunen bij het aannemen der begrooting, die sluitend werd gemaakt door belasting op gedistilleerd, op het erfrecht en de waarde-vermeerdering van den grond, maatregelen waartegen echter bij een deel hunner bezwaren bestaan. De Ieren stemden dan ook onlangs in derde lezing tegen deze begrooting.

En dan volgt „Home Rule" voor Ierland, dat natuurlijk de meeste geestdrift onder de nationalisten wekt.

De aanneming van „Home Rule" zal de Ieren in de toekomst ongetwijfeld zeer gunstig stemmen voor de liberale partij. Maar daarmede zullen zij, overtuigde katholieken meerendeels, wel niet verlokt worden, om hun stem voor de door de liberale regeering ontworpen schoolwet, die door de katholieken hoogst nadeelig wordt geacht, te schenken. Die gevreesde schoolwet is dus van de baan, nu de almacht der liberalen gebroken is.

Het is in dit opzicht dus gelukkig, dat de liberalen, die overigens beter bij de katholieken staan aangeschreven dan hun tegenstanders — getuige het feit, dat vele katholieken tot hun partij behooren — niet de overhand hebben behaald. Thans kunnen de liberalen nog eens rijp over de schoolquaestie nadenken.

Aan den anderen kant is het in menig opzicht gelukkig, dat ook de unionisten niet tot een volstrekte meerderheid kwamen. Dan kreeg men vooreerst een hooger tarief voor invoerrechten. „Voor of tegen protectionisme!" was de tweede leuze, die de kiezers aanspoorde hun stem aan een der strijdende partijen te geven. En wellicht heeft deze leuze even krachtig gewerkt, als de vraag: Voor of tegen het Hoogerhuis, in zijn tegenwoordigen vorm!

Een opmerkenswaardig verschijnsel is het dat die beide wachtwoorden — de kiezers zullen wel moeite gehad hebben om te bepalen, aan welke leuze zij moesten gehoorzamen — zoovele vroeger liberaal-stemmende kiezers naar het kamp der unionisten heeft doen overloopen, waaruit kan blijken, dat een groot deel van het Engelsche volk voor het behoud van de tegenwoordige samenstelling van het Hoogerhuis, het bolwerk van het conservatisme is, en zeer waarschijnlijk ook, dat zeer velen in Engeland, het bolwerk van den vrijhandel, waarin Chamberlain in der tijd de eerste bres heeft geschoten, veel gevoelen voor protectie. De juiste grens voor beide meeningen is niet aan te geven, door de verwarring, welke gesticht is door twee zoo geheel verschillende leuzen.

En we noemen het gelukkig, dat de unionisten niet — tenminste thans nog niet — in de meerderheid kwamen, daarbij niet zoozeer het oog richtend op Engeland zelve, waar het meerendeel der bevolking, inzonderheid de thans werklooze arbeiders, met een hooger tarief zou gebaat zijn, maar op ons land, dat in zijn uitvoer van vee en tuinbouwproducten misschien zeer zwaar door een tarief, dat ook bescherming van veeteelt en tuinbouw beoogde, zou getroffen worden. Reden te meer intusschen om te wenschen, dat ons tarief zoo spoedig mogelijk tegen dergelijke gebeurlijkheden tot den noodigen tegenweer in staat stelle.

Nog in een ander opzicht is het gelukkig, dat de unionisten thans niet het regeeringskasteel hebben veroverd. Zij hebben het spook van het Duitsche gevaar opgeroepen en de liberale regeering beschuldigd, dat zij Engelands oppermacht ter zee liet verloopen, dat zij door Home Rule in te voeren de afscheiding van Ierland zoude in de hand werken.

Bij een overwinning der unionisten zouden dadelijk Duitschland en Engeland vijandig tegenover elkander komen te staan. De oude naijver, tusschen Engelschen en Duitschers bestaande, werd geprikkeld. Het Britsche imperialisme, dat een gevaar is voor den vrede, leefde weer op. Het was een unionistische regeering, die indertijd den Boerenoorlog voerde. Het is een liberale regeering geweest, die door een wijs en echt vrijgevig bestuur Boer en Brit in Zuid-Afrika vereenigd heeft om samen te werken tot den opbloei van de voormalige Boerenstaat na de rampen van den oorlog.

Moeilijker zal het minister Asquith vallen om Brit en Brit te doen samenwerken voor Engelands bloei en grootheid. Dat is bij zoo scherp verschil van meening en bij een uit zoo heterogene bestanddeelen gevormde meerderheid onmogelijk.

Het ministerie-Asquith zal zich moeten bepalen tot de hier bovengenoemde onderwerpen. En bij andere maatregelen, liggende in de lijn der liberale politiek, kan het dra stuiten op den onwil der verbonden partijen, indien het niet ver genoeg of te ver gaat. Wellicht is het ministerie-Asquith daarom geen lang leven beschoren; misschien ook volgt een nieuwe ontbinding van het Lagerhuis na de eerste botsing van gevoelens in de thans verbonden partijen.

Veel hangt in de naaste toekomst af van de houding van Koning Eduard, die evenals minister Asquith voor een moeielijke taak staat. Zijn persoonlijke invloed kan vooral bij de hervorming van het Hoogerhuis van zeer groot gewicht zijn, en daardoor een andere wending aan den gang van zaken geven.

Advertentien.

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.